

Dyslexie op het Augustinianum

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een complex probleem op neurologische basis met als gevolg specifieke taalverwerkingsproblemen die zich vooral uiten in problemen met lezen en/of spellen. Dit specifieke lees- en spellingprobleem uit zich met name in moeite met automatisering en **bepikt in ernstige mate een normale educatieve ontwikkeling**, die op grond van de overige cognitieve vaardigheden geïndiceerd zou zijn. Met andere woorden: de verwachtingen die je van een kind op grond van intelligentie zou mogen hebben, worden ernstig belemmerd door de lees- en spellingproblemen. Er zijn verschillende vormen van dyslexie. Daarom is het van belang dat er goed naar het individuele kind wordt gekeken. Bijna 10 % van de schoolgaande kinderen heeft een dyslexieverklaring.

Signaleren van dyslexie

Niet alle kinderen met lees- en/of spellingproblemen zijn dyslectisch. Op grond van vastgestelde criteria kan bepaald worden of iemand dyslectisch is.

Dyslexie wordt soms pas opgemerkt in het voortgezet onderwijs, omdat leerlingen dan:

- veel meer en sneller moeten gaan lezen;
- opeens veel nieuwe woorden tegelijk moeten leren;
- meerdere vreemde talen krijgen;
- moeten presteren onder tijdsdruk.

Om deze leerlingen vroegtijdig op te sporen en te kunnen helpen, krijgen alle brugklasleerlingen aan het begin van het schooljaar een dyslexiescreening. Aan de hand van de uitslag van deze screening, en eventueel de gegevens uit het onderwijskundig rapport van de basisschool, kan worden besloten ouders aan te raden verder onderzoek naar dyslexie te laten doen. Wanneer er sprake van dyslexie is, wordt er een officieel erkende dyslexieverklaring afgegeven. Dat betekent dat deze alleen mag worden afgegeven door een daartoe bevoegde deskundige. De deskundige moet in ieder geval een psycholoog of orthopedagoog zijn. Sommige leerlingen zijn op de basisschool al getest en zijn in het bezit van een dyslexieverklaring.

Hoe begeleiden wij dyslectische leerlingen?

De school heeft als standpunt dat ook dyslectische leerlingen moeten kunnen deelnemen aan het onderwijsprogramma. Op deze manier worden ze optimaal voorbereid op het vervolgonderwijs en later het arbeidsproces. We willen het maximale uit onze leerlingen halen. In het geval van dyslexie zijn ICT-hulpmiddelen daarbij belangrijk. Deze kunnen de leerlingen helpen zich te concentreren op de inhoud. Hiermee wordt voorkomen dat leerlingen onnodig veel energie steken in lezen en spellen. Ook kan zo worden voorkomen dat leerlingen faalangst en gebrek aan zelfvertrouwen krijgen 'omdat het toch niet lukt'. In het vervolgonderwijs en arbeidsproces is het gebruik van (digitale) hulpmiddelen – bijvoorbeeld laptops en speciale programmatuur – ingeburgerd.

Aangepast toetsprogramma Frans/Duits in de onderbouw bij ernstige dyslexie

In de eerste drie leerjaren van havo en vwo zijn zowel Frans als Duits verplicht. Er kan geen ontheffing voor Frans en/of Duits in de onderbouw worden verleend aan dyslectische leerlingen (artikel 21 van het Inrichtingsbesluit WVO).

De wet geeft een school wel de mogelijkheid om in bijzondere gevallen in de onderbouw zelf invulling te geven aan het onderwijs in de tweede moderne vreemde taal, omdat er, met uitzondering van Engels, geen kerndoelen zijn geformuleerd voor de onderbouw bij deze vakken. De school moet hierbij rekening houden met de mogelijke profielkeuze van de leerling in verband met zijn doorstroommogelijkheden.

De aanvraag (aanvraagformulier in bijlage) kan in periode 3 van het eerste schooljaar worden gedaan en geldt vanaf het begin van het tweede schooljaar. De aanvraag voor Duits geschiedt eind tweede rapportperiode in leerjaar 2 en geldt vanaf begin periode 3. Om in aanmerking te komen voor het aangepast programma voor Frans en/of Duits moet aan een aantal regels en criteria worden voldaan:

- Alleen leerlingen met ernstige vormen van dyslexie komen in aanmerking voor deze regeling.
- De leerling komt alleen in aanmerking als reeds geoeftend is met andere compenserende maatregelen (als extra tijd, spraaksoftware, werken met laptop, mondeling toetsen) en deze niet het beoogde resultaat opleveren.
- De leerling heeft tot dan toe voldoende inzet getoond. Dit zal door de docent (evt. in overleg met de docent van het vorig schooljaar van het betreffende vak) worden beoordeeld.
- De dyslexie vormt een serieuze bedreiging voor de haalbaarheid van een havo- of vwo-diploma.

De betreffende vakdocent, mentor geven de teamleider advies ten aanzien van het verzoek tot het volgen van een aangepast toetsprogramma. De teamleider beslist en stelt de ouders/verzorgers op de hoogte van deze beslissing.

De lessen dienen na het honoreren van het verzoek gewoon gevolgd te worden, maar er zal een aanpassing zijn op het reguliere toetsprogramma. Deze aanpassing wordt duidelijk met de ouders/verzorgers en de betreffende leerling gecommuniceerd en schriftelijk bevestigd.

Wanneer het aangepast toetsprogramma onvoldoende positief resultaat oplevert, kan de teamleider besluiten te zoeken naar beter passende oplossing.

Faciliteiten voor dyslectische leerlingen

- Alleen leerlingen met een officiële, erkende dyslexieverklaring komen in aanmerking voor extra faciliteiten.
- Elke dyslectische leerling krijgt een faciliteitenkaart waarop staat op welke faciliteiten deze leerling recht heeft. De faciliteitenkaart wordt door de dyslexiecoördinator verstrekt aan de hand van de dyslexieverklaring en wordt besproken met de leerling. Hij/zij krijgt een (geplastificeerde) kopie van zijn/haar faciliteitenkaart.
- De leerling heeft alleen recht op de faciliteiten die zijn vermeld op de faciliteitenkaart.
- Dyslectische leerlingen, bij wie dit vermeld staat op de faciliteitenkaart, mogen gebruik maken van een eigen laptop/tablet met daarop Kurzweil, verwante software en eventueel digitale schoolboeken. Zij mogen vooralsnog geen gebruik maken van de netwerkomgeving van de school.
- Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor het opladen van de accu van de laptop.
- Bij oneigenlijk gebruik van de laptop of de USB-stick kan de school het gebruik hiervan verbieden.
- Het streven is dat huiswerk altijd op het bord wordt opgeschreven, ruim voor het einde van de les.
- Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het verzekeren van hulpmiddelen. Bij verdwijning of schade is de school hiervoor niet aansprakelijk.
- De mentor onderhoudt de contacten met vakdocenten over de voortgang van de dyslectische leerling en over het wederzijds naleven van de gemaakte afspraken binnen het dyslexieprotocol.
- Dyslectische leerlingen die tijdens de les gebruik maken van een laptop/tablet en gesproken boeken of toetsen, kunnen gebruik maken van een 'oortje' (zelf meebrengen) om die te laten voorlezen.

Toetsen algemeen

- Dyslectische leerlingen krijgen in principe toetsen als eerste uitgereikt.
- Dyslectische leerlingen hebben in de examenklas recht op maximaal 30 minuten extra tijd bij schoolonderzoeken en examens. Deze en andere mogelijke faciliteiten worden tijdig door de school bij de inspectie aangevraagd.
- Dyslectische leerlingen hebben extra tijd voor het maken van proefwerken. Hiervoor geldt:
 - bij toetsen van 50/60 minuten: 10 min. extra tijd
 - bij toetsen van 90 minuten: 20 min. extra tijd
 - bij toetsen van ≥ 120 minuten: 30 min. extra tijd
- Bij schriftelijke overhoringen staat de extra tijd in verhouding tot de lengte van de toets.
- Alle toetsen worden aangeleverd in Arial 12, conform het advies van het ministerie van OCW.
- Meer dan één toets voor de talen op dezelfde dag wordt zoveel mogelijk voorkomen.

Bij de talen:

- Herhaalfouten worden niet geteld.
- Dyslectische leerlingen mogen in overleg maximaal 1 werk per trimester mondeling maken:
 - toetsen in de toetsweek kunnen niet mondeling afgenomen worden;
 - leesvaardigheidstoetsen kunnen niet mondeling afgenomen worden.
- Leesboeken mogen ook worden beluisterd (luisterboek of gebruik van een Daisy speler), mits de leerling hierover beschikt.
- Niet-relevante spelfouten worden niet geteld, dat geldt ook voor spelfouten die te wijten zijn aan dyslexie. Als richtlijn bij de MVT geldt: als het woord fonetisch wordt geschreven, wordt het goedgekeurd.
- Bij Duits: worden fouten in hoofdletter- en Umlautgebruik wel aangestreept, maar niet meegeteld.

Bij de overige vakken

Bij de overige vakken worden spelfouten niet fout geteld, mits dit niet leidt tot twijfels over de juistheid van het antwoord.

Spraaksoftware Sprintplus

In de toetsweek kunnen leerlingen, die recht hebben op deze faciliteit, gebruik maken van het softwareprogramma Sprintplus. Dit programma zet geschreven taal om in gesproken taal.

Ontheffing 2^e moderne vreemde taal

Dyslectische leerlingen kunnen in bepaalde gevallen in de tweede fase van het vwo vrijgesteld worden van het volgen van onderwijs in de 2e moderne vreemde taal. Zij kunnen dit bespreken met de teamleider.

Digitale schoolboeken

Via www.dedicon.nl kunnen leerlingen/ouders zelf een digitale versie van schoolboeken bestellen. De kosten hiervan kunnen bij school gedeclareerd worden met behulp van het declaratieformulier dat op onze website te vinden is (leerlingen → begeleiding → dyslexie). De aangeschafte leermiddelen blijven eigendom van de school. Lesmateriaal dat door docenten zelf ontwikkeld is, kan door de leerling in de meeste gevallen bij de desbetreffende docent digitaal opgevraagd worden.

Bijlage 1: Aanvraagformulier Aanpassing reguliere toetsprogramma Frans en/of Duits

De ouder(s)/verzorger(s) van

klas

dienen het verzoek in tot aanpassing van het reguliere toetsprogramma voor het vak: (aankruisen wat van toepassing is)

0 Frans 0 Duits

Ouders verklaren op de hoogte te zijn van het dyslexiebeleid van het Augustinianum.

Criteria voor de aanvraag van de aanpassing van het reguliere toetsprogramma:

- Alleen leerlingen met ernstige vormen van dyslexie komen in aanmerking voor deze regeling.
- De aanvraag voor het aangepast toetsprogramma Frans kan in periode 3 van het eerste schooljaar worden gedaan en geldt vanaf het begin van het tweede schooljaar. Bij Duits: de aanvraag geschiedt eind tweede rapportperiode in leerjaar 2 en geldt vanaf begin periode 3.
- De leerling komt alleen in aanmerking als reeds geoefend is met andere compenserende maatregelen (als extra tijd, spraaksoftware, werken met laptop, mondeling toetsen) en deze niet het beoogde resultaat opleveren.
- De leerling heeft tot dan toe voldoende inzet getoond. Dit zal door de docent (evt. in overleg met de docent van het vorig schooljaar van het betreffende vak) worden beoordeeld.
- De dyslexie vormt een serieuze bedreiging voor de haalbaarheid van een havo- of vwo-diploma.
- Deelname aan het aangepast toetsprogramma impliceert een negatief advies voor het volgen van dit vak in de bovenbouw.

U wordt verzocht hieronder aan te geven op basis van welke argumenten u vindt dat uw zoon/dochter voor een aanpassing van het reguliere toetsprogramma bij Frans en/of Duits in aanmerking zou moeten komen.

Plaats en datum:

.....

Handtekening ouder/verzorger:

.....

De betreffende vakdocent, mentor, teamleider en dyslexiecoördinator zullen gezamenlijk beslissen over het al dan niet honoreren van het verzoek. De dyslexiecoördinator stelt de ouders/verzorgers op de hoogte van deze beslissing..